

Handledning för beredskapslagring av olja

Publikationer utgivna av Energimyndigheten kan beställas eller laddas ner via www.energimyndigheten.se eller beställas genom att skicka e-post till energimyndigheten@arkitektkopia.se eller per fax: 08-505 933 99.

© Statens energimyndighet

ET 2016:09

ISSN 1404-3343

Juni 2016

Upplaga: 100

Grafisk form: Energimyndigheten

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma

Fotografier: Interterminals

Innehåll

Begrepp och definitioner	3
1 Inledning	5
1.1 Handledningens syfte.....	5
1.2 Bakgrund	5
1.3 De internationella förpliktelserna.....	6
1.4 Störningar i oljeförsörjningen	6
2 Sveriges beredskapslagringssystem	9
2.1 Huvudprincip: lagring genom de kommersiella aktörerna	9
2.2 När får beredskapslagren användas?.....	9
2.3 Tillsynsmyndighetens uppgifter.....	10
2.4 Vilka är lagringsskyldiga?.....	11
2.5 Storleken på beredskapslagren.....	11
2.6 Vilka bränslen ska lagras?.....	11
3 Den praktiska tillämpningen av regelverket	13
3.1 Deklaration om försäljning och/eller förbrukning	14
3.2 Fastställande av beredskapslagringsskyldighet	15
3.3 Lagringsskyldighetens fullgörande med råolja eller halvfabrikat.....	15
3.4 Lagringsskyldighetens fullgörande med annat bränsle.....	16
3.5 Lagringsuppdrag	17
3.6 Koncernlagring.....	21
3.7 Månatlig rapportering av beredskapslager.....	21
4 Kontroll och sanktioner	25
4.1 Energimyndighetens löpande uppföljning	25
4.2 Förseningsavgifter.....	25
4.3 Lagringsavgifter vid brister i beredskapslager eller lagring genom annan utan tillstånd	25
4.4 Revision	26
5 Relevanta lagar och dokument	27
6 Blanketter	29

Begrepp och definitioner¹

Allvarligt försörjningsavbrott: kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte.

Basmängd: en lagringsskyldigs försäljning och/eller förbrukning i landet av lagringsbränslen under ett referensår (inbegripet biodrivmedel och tillsatser som var inblandade i lagringsbränslen vid försäljning och/eller förbrukning) med avdrag för lagringsbränslen som sålts till andra lagringsskyldiga, eller till bunkring för utrikes sjöfart.

Beredskapslager: lager av sådana energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik som medlemsstaterna i Europeiska unionen är skyldiga att ha enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter och enligt avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974.

Biodrivmedel: flytande bränsle eller bränsle i form av gas som används för transport och som framställts ur biomassa, varvid biomassa är den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och rester från jordbruket (inbegripet vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruket och därtill hörande industrier, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriellt och kommunalt avfall.

Deklaration: rapportering av uppgifter om försäljning eller förbrukning av lagringsbränslen samt biodrivmedel och tillsatser under referensåret enligt 3 kap. 5 § lag (2012:806) om beredskapslagring av olja.

Inhemska konsumtion: totala mängder energiprodukter, beräknade enligt bilaga II till rådets direktiv 2009/119/EG, som levererats inom landet både för energiändamål och för andra ändamål och som omfattar leveranser till omvandlingssektorn, industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion inklusive energisektorns egen konsumtion med undantag för bränsle som krävs för raffinering.

Internationell bunkring: det som anges i bilaga A, avsnitt 2.1, i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik.

Kommersiella lager: sådana lager av energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i rådets direktiv 2009/119/EG.

Koncernlagring: ett moderbolags fullgörande av lagringsskyldighet för dotterbolags räkning enligt 10 § förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja.

---

¹ I enlighet med Lag (2012:806) om beredskapslager av olja.

Lagringsbränslen: ett eller flera av de bränslen som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008.

Lagringsår: perioden från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år.

Nettoimport: utgörs i princip av import minus export av råolja, andra insatsvaror för raffinering och alla oljeprodukter, justerat för lagerförändringar, det vill säga skillnaden mellan utgående och ingående lager. En lageruppbyggnad minskar nettoimporten, medan en nerdragning av lager ökar den. Därmed kommer begreppet nettoimport att nära motsvara den nationella förbrukningen.

Referensår: det kalenderår som föregår ett lagringsår.

Tillsynsmyndighet: den myndighet som regeringen utser enligt 8 kap. 1 § lag (2012:806) om beredskapslager av olja. Regeringen har utsett Energimyndigheten.

Tillsatser: andra ämnen än kolväten som tillsätts eller blandas i en produkt för att ändra dess egenskaper.

Förteckning över förkortningar

Dbo/Eo1 – Dieselbrännolja/Eldningsolja 1

EU – Europeiska unionen

IEA – International Energy Agency

IEP – International Energy Program

FOBO – Förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja

LOBO – Lag (2012:806) om beredskapslagring av olja

OECD – Organisation for Economic Cooperation and Development –
Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

STEMFS 2012:7 – Statens energimyndighets föreskrifter (2012:7) om
beredskapslagring av olja och allmänna råd om beredskapslagring av olja

Övrig eo – Övrig eldningsolja

1 Inledning

1.1 Handledningens syfte

Avsikten med denna handledning är att ge de företag som är lagringskyldiga, potentiellt lagringsskyldiga eller tillhandahåller lagringstjänster en helhetsbild om vad som gäller för svensk beredskapslagring av olja samt en översiktlig beskrivning av gällande internationella avtal och svensk lagstiftning. Handledningen är inte en uttömmande beskrivning av den aktuella lagstiftningen utan ska snarare ses som en vägledning om den praktiska tillämpningen.

1.2 Bakgrund

För att minska sårbarheten under svåra störningar i olje- och drivmedelsförsörjningen finns ett omfattande internationellt samarbete och avtal kring lagring av råolja och petroleumprodukter. Som en följd av oljekrisen 1973 ingick flertalet OECD-länder, däribland Sverige, avtal om ett Internationellt energiprogram (IEP) genom vilket Internationella energiorganet (IEA) bildades. Genom IEP-avtalet har länderna åtagit sig:

- att hålla beredskapslager av olja motsvarande 90 dagars nettoimport,
- att vidta åtgärder för att begränsa oljekonsumtionen och att delta i ett system för fördelning mellan IEP-länderna av tillgänglig olja vid en försörjningskris,
- samla in och rapportera energistatistik.

För importberoende länder som Sverige är beredskapslagring en viktig förberedelse för att skydda samhället i händelse av störningar i oljeförsörjningen.

Beredskapslagringen av olja i Sverige har tidigare varit inriktad på beredskap dels för så kallade fredskriser, dels för det civila försvarets behov vid höjd beredskap (krig, krigsfara eller krig utanför Sveriges gränser), och lager har hållits både av staten och av näringslivet. Under 1990-talet avvecklades den statliga lagringen, lagringsvolymerna drogs ner och år 2002 suspenderades bestämmelserna om särskild krigslagring vid anläggningar som producerar värme och el. Efter Sveriges inträde i EU 1995 blev även EU-lagstiftning om beredskapslager bindande för Sverige. I och med oljelagringsdirektivet från 2009 har Europeiska kommissionen en tydligare överstatlig roll vad gäller de svenska beredskapslagren.

I Sverige ingår beredskapslagren i den naturliga logistiken för drivmedels- och bränslebolagen och lagras i råolja och raffinerade produkter bland de kommersiella lagren på oljedepåer runt om i Sverige (varav högst 30 % av beredskapslagren får lagras i annat land inom EU).

Sverige ska ständigt uppfylla kraven på beredskapslager som motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig nettoimport av råolja och petroleumprodukter under

föregående kalenderår. Det är därför av stor betydelse för den internationella såväl som den svenska försörjningstryggheten och för trovärdigheten i Sveriges internationella åtaganden att de lagringsskyldiga företagen uppfyller kraven om beredskapslagring av olja.

De svenska beredskapslagren ska bestå av fyra lagringsbränslen och/eller råolja. Råolja får dock endast ingå med den mängd som lagras efter särskilt tillstånd och får aldrig utgöra mer än två tredjedelar av det totala beredskapslagret.

1.3 De internationella förpliktelserna

Medlemskapet i EU förpliktar Sverige att alltid hålla ett minimilager av råolja och petroleumprodukter. Denna skyldighet är reglerad i Europeiska rådets direktiv om skyldigheter för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (2009/119/EG) och har inarbetats i svensk lagstiftning genom Lagen (2012:806) om beredskapslager av olja (LOBO).

Som en anpassning av EU-direktivet till svenska förhållanden har snävare kategorier av lagringsbränslen valts. Enligt 5 § Förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja (FOBO) är de bränslen som ska beredskapslagras motorbensin, jetbränsle av fotogentyp, dieselbrännolja och eldningsolja 1 samt övriga eldningsoljor (innefattar eldningsolja 2–6) enligt definitionerna i bilaga B till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik.

Beräkningen av lagringsskyldighet harmoniseras med IEA:s regler, och ska baseras på 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport. Lagringsskyldigheten 1 april – 31 mars ska beräknas utifrån nettoimporten under föregående kalenderår, det så kallade referensåret. Biobränslen ska ingå vid beräkning av lagringsskyldighet och lagerhållning.

1.4 Störningar i oljeförsörjningen

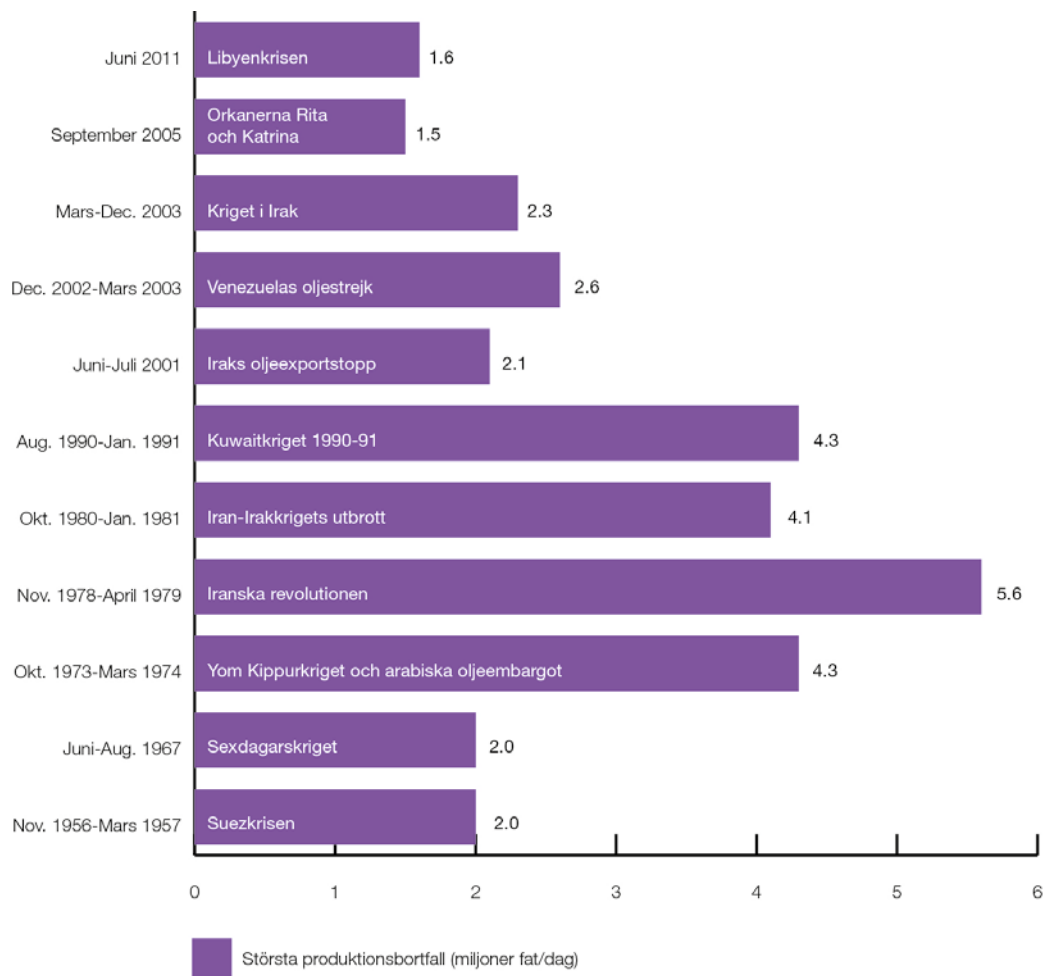
Ett allvarligt försörjningsavbrott beskrivs i EU-direktivet 2009/119/EG som:

”Kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till gemenskapen eller till en medlemsstat, vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller ej”.

Ett försörjningsavbrott kan, men behöver inte alltid, leda till en oljekris. Vid ett allvarligt försörjningsavbrott kan åtgärder om kollektiv lageravtappning behöva vidtas för att förhindra att en kris förvärras och får allvarliga konsekvenser.

Exempel på tidigare kollektiva lageravtappningar som har utförts är under Kuwaitkriget 1991, efter orkanerna i Mexikanska golfen år 2005 och under oroligheterna i Libyen år 2011. Figuren nedan visar internationella händelser som har resulterat i kraftig och plötslig minskning av leveranserna. Alla tillfällen har dock inte bedömts kräva en kollektiv lageravtappning.

Källa: IEA

2 Sveriges beredskapslagringssystem

Sveriges skyldighet att hålla beredskapslager för att trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott regleras i:

- Lagen (2012: 806) om beredskapslagring av olja (LOBO)
- Förordning (2012:873) om beredskapslager av olja (FOBO)
- Statens energimyndighets föreskrifter (2012:7) och allmänna råd om beredskapslagring av olja (STEMFS 2012:7)

2.1 Huvudprincip: lagring genom de kommersiella aktörerna

I Sverige ingår beredskapslagren i den naturliga logistiken för drivmedelsbolag och lagras i produkter bland de kommersiella lagren på oljedepåer runt om i Sverige. Beredskapslagren får också lagras i annat land inom EU (se avsnitt 3.5.3). En övervägande majoritet av de lagringsskyldiga är drivmedels- och bränslebolag. Endast en liten andel av lagringsskyldigheten ligger hos processindustrin eller värme- och kraftvärmeverk.

Beredskapslagren är integrerade med de kommersiella lagren, vilket säkrar hög tillgänglighet och löpande omsättning. Kostnaderna för lagringen bärs av företagen, och därmed ytterst av förbrukare och konsumenter. Fördelen med den svenska modellen är att vid en lageravtappning kan lagren snabbt komma ut på marknaden, med rätt kvalitet på oljeprodukterna och med samma organisation som vid den normala hanteringen. Beredskapslagren ska ständigt vara tillgängliga och fysiskt åtkomliga i enlighet med IEP-avtalet och EU-direktivet.

2.2 När får beredskapslagren användas?

Beredskapslagren får endast tas i anspråk efter beslut av regeringen och ett efterföljande beslut av Energimyndigheten vid ett allvarligt försörjningsavbrott av olja. Regeringen får besluta att ett beredskapslager ska användas helt eller delvis om:

1. IEA har beslutat att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom att lager ska tas i bruk eller andra kompletterande åtgärder ska vidtas och detta beslut påverkar en eller flera medlemsstater,
2. Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret i fråga används,
3. det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, eller
4. det rör sig om en lokal kris.

Sverige har enligt EU-direktivet möjlighet att göra en nationell/regional lageravtappning. Lageravtappningen får då utgöras av volymer som är omedelbart nödvändiga för en första insats i särskilt brådskande fall eller för att tillgodose lokala kriser. Vid ett sådant ibruktagande får Sverige ligga under den obligatoriska miniminivån (90 dagar) och ska omedelbart informera Europeiska kommissionen och IEA om den mängd olja som har använts.

Vid ett allvarligt försörjningsavbrott av olja, kommer en förfrågan från IEA till Miljö- och energidepartementet om föreslagna kollektiva åtgärder. Ansvariga tjänstemän vid både Miljö- och energidepartementet och Energimyndigheten blir uppmärksammade och börjar analysera situationen. Energimyndigheten initierar konsultationer med branschen och relevanta myndigheter. Energimyndigheten har tillsammans med branschaktörer utarbetat ett samarbete för att kunna uppnå en rationell och kostnadseffektiv avtappning av beredskapslagren vid ett sådant beslut av regeringen.

IEA sänder ut en aktiveringsnot med uppgifter på vad varje land ska lageravtappa. Energimyndigheten förbereder Sveriges planerade medverkan i IEA:s kollektiva åtgärdsplan, informerar EU och förbereder ett beslut om sammansättningen av samt den exakta storleken på neddragningen av lager för lagringsskyldiga. Så fort regeringsbeslutet är taget ska Energimyndigheten fatta beslut och informera de lagringsskyldiga om de individuella besluten och dess innebörd.

2.3 Tillsynsmyndighetens uppgifter

Regeringen har utsett Energimyndigheten till tillsynsmyndighet. Energimyndigheten ska i rollen som tillsynsmyndighet ge ut föreskrifter och råd om beredskapslagringen, fastställa lagringsskyldighet samt pröva frågor om beredskapslager och ansökningar.

Energimyndigheten har tillsyn över beredskapslagren och ansvarar därmed för att reglerna följs samt fattar beslut om eventuella försenings- och lagringsavgifter vid försummelser. Om Energimyndigheten behöver särskild information ska den som är lagringsskyldig eller som har infört, sålt och/eller förbrukat lagringsbränsle eller som utför beredskapslagring åt lagringsskyldig på begäran lämna in de uppgifter som behövs för tillsynen (LOBO 8 kap. 2 §).

Enligt LOBO 7 kap. 2–3 § ska tillsynsmyndigheten upprätta en beredskapsplan för hur Sveriges beredskapslager ska användas vid allvarliga försörjningsavbrott och om hur en begränsning av förbrukning av lagringsbränslen ska genomföras vid sådana avbrott. När ett lager som hålls enligt denna lag har använts ska det återställas till den storlek och sammansättning som har beslutats för det aktuella lagringsåret.

Energimyndigheten har enligt instruktioner från regeringen även ansvar för att förbereda förbrukningsdämpande åtgärder och drivmedelsransonering.

2.4 Vilka är lagringsskyldiga?

Skyldigheten att hålla beredskapslager fastställs för ett år i taget och grunden för beräkningen av lagringsskyldigheten är försäljning och/eller förbrukning under referensåret. De viktigaste datakällorna för analysen är nettoimporten av råolja och petroleumprodukter samt försäljningen och förbrukningen av lagringsbränslen. Nettoimporten under referensåret bestämmer lagringsskyldigheten för det följande lagringsåret.

Lagringsskyldig enligt LOBO (3 kap. 1 §) är den som under ett referensår har:

1. importerat råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet, eller
2. köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig enligt 1 och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet.

Enligt FOBO 8 § föreligger lagringsskyldighet om den mängd råolja eller lagringsbränslen som har importerats under ett referensår uppgår till minst 2 500 kubikmeter.

2.5 Storleken på beredskapslagren

Storleken på det beredskapslager som en lagringsskyldig ska hålla beräknas på grundval av den så kallade basmängden (FOBO 3 §). Basmängderna är den försäljning eller förbrukning som deklarerats efter varje referensår av lagringsskyldiga och potentiellt lagringsskyldiga. En grundprincip är att samma basmängd inte ska ge upphov till lagringsskyldighet på två håll, därför ska avdrag göras för bränslen som har sålts till en annan lagringsskyldig.

2.6 Vilka bränslen ska lagras?

Huvudregeln är att lagringsskyldigheten ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret (LOBO 3 kap. 2 §) med varor som den lagringsskyldige äger och i anläggningar i landet som den lagringsskyldige förfogar över.

Möjligheter finns dock att fullgöra lagringen med råolja eller andra bränslen (se avsnitt 3.3 och 3.4) eller att genom avtal uppdra åt annan att utföra lagringen (se avsnitt 3.5.1 och 3.5.2) eller att under särskilda villkor lagra i vissa andra länder (3.5.3).

Beredskapslagringen av oljeprodukter omfattar följande lagringsbränslen i enlighet med definitionerna i bilaga B till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik:

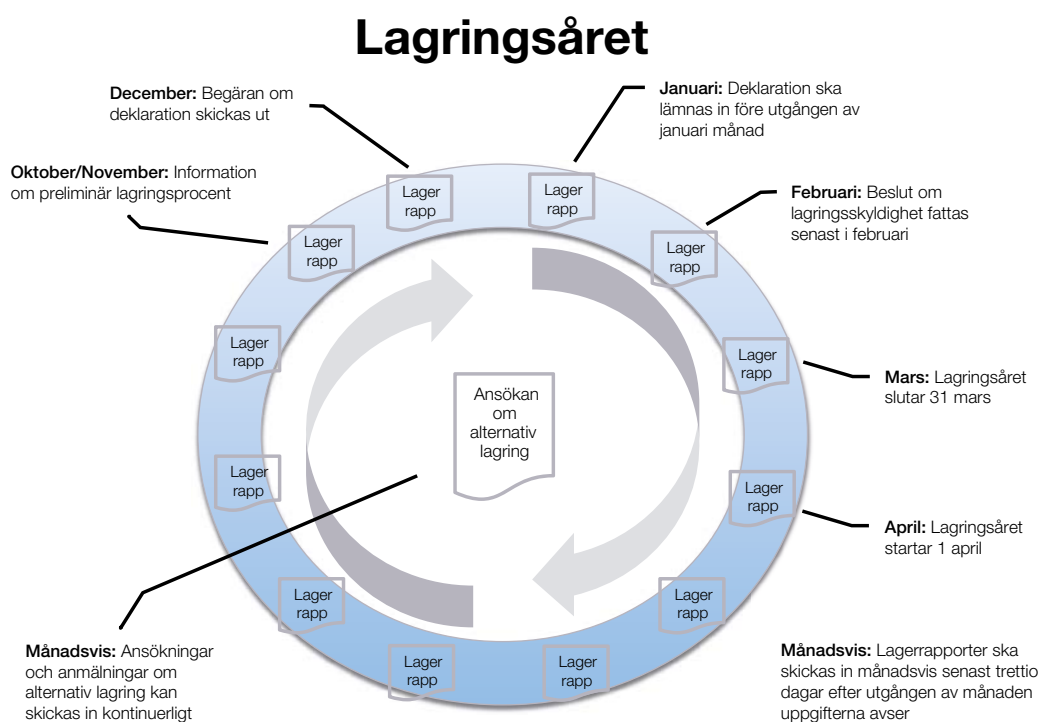
- Motorbensin
- Jetbränsle av fotogentyp
- Dieselbrännolja och eldningsolja 1
- Övriga eldningsoljor (innefattar eldningsolja 2–6)

Bränslen som säljs för export, som förbrukas av fartyg i utrikestrafik eller som utvinns i landet omfattas inte av bestämmelserna i lagen. Dessa volymer ska därför tas upp som ett avdrag vid beräkning av basmängden i företagets deklara- tion av försäljning och förbrukning.

3 Den praktiska tillämpningen av regelverket

Detta kapitel syftar till att gå igenom den huvudsakliga ärendegången under ett lagringsår samt den praktiska tillämpningen av regelverket vad gäller de olika rapporteringarna och ansökningarna rörande t.ex. lagringsbränslen och lagringsuppdrag. Huvudmomenten i ärendegången är följande:

- De lagringskyldiga ska före utgången av januari varje år lämna en deklARATION över försäljning och/eller förbrukning under referensåret, d.v.s. föregående kalenderår (se 3.1).
- Energimyndigheten fastställer storleken på det beredskapslager som ska hållas av varje lagringskyldig under lagringsåret (se 3.2) och upprättar en förteckning över lagringskyldiga.
- För att uppnå en rationell lagring kan lagringskyldiga ansöka om s.k. koncernlagring (se 3.6), om att få fullgöra lagring med råolja (se 3.3) eller med annat bränsle (3.4) eller om tillstånd att lämna över lagringsuppdrag åt annan (se 3.5). Även den som utför lagringsuppdrag ska ha tillstånd till detta.
- Möjligheten finns också att lagra utomlands (se 3.5.3).
- Den som är lagringskyldig ska varje månad rapportera till Energi-myndigheten om den mängd bränsle som hålls i lager vid utgången av föregående månad (se 3.7).

3.1 Deklaration om försäljning och/eller förbrukning

För att kunna fastställa om lagringsskyldighet föreligger ska säljare och förbrukare av lagringsbränslen lämna en deklARATION över sin försäljning och/eller förbrukning av lagringsbränslen under referensåret före utgången av januari varje år. I deklARATIONEN ska avdrag för eventuell försäljning till lagringsskyldig enligt [förteckning](#) över lagringsskyldiga anges. Detta då samma volymer inte ska ge upphov till lagringsskyldighet på två håll.

DeklARATIONEN lämnas till Energimyndigheten på särskilda blanketter för respektive försäljning och förbrukning. Uppgifterna för referensåret används som underlag för att fastställa företagets lagringsskyldighet för det kommande lagringsåret.

Enligt STEMFS 2012:7 4 § ska en **deklARATION** lämnas in **före utgången av januari månad varje år** och innehålla följande uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. post- och besöksadress,
4. telefonnummer,
5. kontaktperson samt kontaktpersonens telefonnummer och e-postadress,
6. importerat och sålt eller förbrukat lagringsbränsle, inklusive inblandade biodrivmedel och tillsatser, angivet i kubikmeter, samt
7. importerad råolja angivet i **kubikmeter**.

Uppgifter om sålt lagringsbränsle enligt punkten 6 första stycket ska avse följande, angivet i kubikmeter per lagringsbränsle:

Alla lagringsskyldiga bolag inom en oljehandelskoncern ska lämna egna försäljningsrapporter. Moderbolaget kan göra en anmälan om koncernlagring (se 3.6).

Energimyndigheten kan medge befrielse från lagringsskyldighet helt eller delvis, om lagringsbränsle under ett referensår har sålts till någon som själv blivit lagringspliktig för motsvarande kvantitet under det följande lagringsåret eller om det finns andra synnerliga skäl. Då ska en ansökan om befrielse, helt eller delvis, från lagringsskyldighet skickas till Energimyndigheten.

Enligt STEMFS 2012:7 10 § ska en **ansökan om befrielse, helt eller delvis, från lagringsskyldighet** innehålla följande uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. sålt lagringsbränsle under referensåret till någon som själv blivit lagringsskyldig för motsvarande mängd lagringsbränsle under lagringsåret angivet i kubikmeter, samt
4. skäl för ansökan.

3.2 Fastställande av beredskapslagringskyldighet

Energimyndigheten ska i rollen som tillsynsmyndighet, enligt FOBO senast i februari varje år besluta om storleken på den andel av de sammanlagda basmängderna under referensåret för vart och ett av lagringsbränslena som alla lagringskyldiga ska lagra under kommande lagringsår. Detta görs genom att fastställa en procentandel som ska lagras av vart och ett av lagringsbränslena.

- Första steget är att fastställa den 90 dagars genomsnittliga nettoimporten i råoljeekvivalenter. Det statistiska underlaget utgörs av en sammanställning av den månatliga redovisningen av bl.a. nettoimporten till EU och IEA med utgångspunkt från officiell statistik som Energimyndigheten också ansvarar för.
- Andra steget är att fastställa den totala basmängden, som samlas in via deklARATIONERNA om försäljning och/eller förbrukning, och omvandla den till råoljeekvivalenter. För att få fram procentandelen divideras den 90 dagars genomsnittliga nettoimporten med den totala basmängden.
- Slutligen justeras procentandelen med hänsyn till att lagringskyldigheten kan fullgöras med råolja eller halvfabrikat. Enligt EU:s beräkningssystem förändras omräkningsfaktorn när lagringskyldigheten fullgörs med råolja eller halvfabrikat istället för med lagringsbränslen.

Energimyndigheten upprättar även en förteckning över lagringskyldiga företag, som anger vilka bränslen lagringskyldigheten avser. Förteckningen sänds till alla lagringskyldiga och läggs upp på [Energimyndighetens webbplats](#).

3.3 Lagringskyldighetens fullgörande med råolja eller halvfabrikat

Det svenska lagringssystemet bygger på att beredskapslagren får utgöras av högst två tredjedelar råolja. Energimyndigheten kan medge att råolja eller halvfabrikat, som kan användas av ett raffinaderi för framställning av lagringsbränslen, kan lagras i stället för de bränslen som den lagringskyldige är skyldig att lagra. Bolag som önskar lagra råolja måste dock ha ett raffinaderi samt ansöka om tillstånd vilket görs på särskilda blanketter. Tillstånd kan ges för högst ett lagringsår.

Tillstånd för lagring av råolja får ges om:

- det är fråga om ett företag som driver oljeraffinering och som fullgör sin lagringskyldighet eller som håller lager åt någon annan enligt LOBO 4 kap. 1 § och,
- lagret består av råolja, andra råvaror för tillverkningen eller halvfabrikat motsvarande högst två tredjedelar av den sammanlagda lagringskyldigheten för företaget samt för andra lagringskyldiga för vilka oljeraffinaderiet utför lagringsuppdrag.

STEMFS 2012:7 6 § gör gällande att **en ansökan om att fullgöra lagringsskyldighet genom lagring av råolja, andra råvaror för tillverkning eller halvfabrikat** ska lämnas in **senast tio arbetsdagar** innan den tidsperiod som ansökan avser påbörjas och ska innehålla följande uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. postadress, samt
4. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress.
5. metod för omräkning enligt 9 §, samt
6. total genomsättning av råolja, andra råvaror för tillverkning och/eller halvfabrikat i den lagringsskyldiges raffinaderier i landet och utbytet av lagringsbränslen angivet i kubikmeter och i procent av genomsättningen under referensåret.

Vid fullgörande av lagringsskyldighet med råolja, andra råvaror för tillverkning eller halvfabrikat ska dessa enligt STEMFS 2012:7 9 § omräknas till lagringsbränslen enligt någon av följande omräkningsmetoder:

- 1 råolja, andra råvaror för tillverkning eller halvfabrikat omräknas i proportion till utbytet av lagringsbränslen från den totala genomsättningen i den lagringsskyldiges raffinaderier i landet under referensåret, eller
- 2 råolja, andra råvaror för tillverkningen eller halvfabrikat omräknas i proportion till det utbyte av lagringsbränslen som kan erhållas från den totala genomsättningen i den lagringsskyldiges raffinaderier i landet enligt produktionsplanen för innevarande kalenderår.

Om ansökan avser metod för omräkning enligt punkt 2 ska ansökan även innehålla uppgifter om total genomsättning och utbyte enligt första stycket punkten 2 enligt raffinaderiets produktionsplan för innevarande kalenderår angivet i kubikmeter, samt skäl för ansökan.

3.4 Lagringsskyldighetens fullgörande med annat bränsle

En lagringsskyldig kan ansöka om att få hålla annat bränsle än det bränsle den är skyldig att hålla. Energimyndigheten bedömer ansökan enligt FOBO 13 § som gör gällande att tillstånd får ges till att fullgöra lagringsskyldighet genom lagring av annat lagringsbränsle, om god försörjningsberedskap går att säkerställa. Ett kriterium för att Energimyndigheten ska godkänna en sådan ansökan är att det andra lagringsbränslet **funktionellt kan ersätta** det lagringsskyldiga bränslet (t.ex. dieselbrännolja och eldningsolja 1 istället för övriga eldningsoljor).

Det är viktigt att bolaget anger skälen till varför lagringsbränslet önskas ersättas med välmotiverade förklaringar. För att dessa ska godkännas, behöver skälen vara i enlighet med god försörjningsberedskap och inte påverka Sveriges beredskapslager på ett negativt sätt.

Enligt STEMF 6 § ska en **ansökan om att fullgöra lagringsskyldighet genom lagring av annat lagringsbränsle** lämnas in **senast tio arbetsdagar** innan den tidsperiod som ansökan avser påbörjas och ska innehålla följande uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. postadress, samt
4. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress.
5. tidsperiod som ansökan avser,
6. vilket lagringsbränsle som önskas ersättas av annat lagringsbränsle angivet i kubikmeter för respektive lagringsbränsle, samt
7. skäl för ansökan.

3.5 Lagringsuppdrag

För att åstadkomma en rationell och kostnadseffektiv lagerhantering, som utnyttjar möjligheterna för samarbete inom oljebranschen, kan en lagringsskyldig uppdra åt ett annat företag att hålla beredskapslager för den lagringsskyldiges räkning. Det krävs tillstånd från Energimyndigheten både för att lämna och att utföra lagringsuppdrag.

För att den lagringsskyldige ska få tillgodoräkna sig lager som hålls av annan ska bägge företagen ingå ett skriftligt lagringsavtal. Om den som utför lagringsuppdrag själv är lagringsskyldig, ska den volym som lagras för annans räkning avräknas från det lagerhållande företagets eget beredskapslager.

3.5.1 Utföra lagring

Utföraren av lagringsuppdraget kan också vara ett lagringsskyldigt bolag men behöver inte vara det utan kan vara ett svenskt eller utländskt lagringsbolag – viktigast är att bolaget har ett tillstånd om att få utföra lagringsuppdrag för relevant period och volym. Tillstånd om högst fem lagringsår får ges.

För att få tillstånd om att utföra lagring (högst fem lagringsår) åt någon annan ska:

- den som ska utföra lagringen bedriva oljeverksamhet,
- den som ska utföra lagringen ansöka hos Energimyndigheten,
- den som ska utföra lagringen inte i sin tur överlämna lagringen åt någon annan,
- lagringen alltid vara tillgängliga och lokaliserade på ett sådant sätt att de kan nå slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått vid ett allvarligt försörjningsavbrott.

Enligt STEMFS 2012:7 12 § ska en **ansökan om tillstånd att inom landet utföra lagring åt någon** annan innehålla följande uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. post- och besöksadress,
4. telefonnummer,
5. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress,
6. maximal volym lagring för lagringsskyldiga angivet per lagringsbränsle och i kubikmeter,
7. tidsperiod som ansökan avser, samt
8. plats eller platser för förvaring av lagret.

I ansökan om att inom landet utföra lagring åt annat lagringsskyldigt bolag ska volymer anges för den mängd per depåort som bolaget tror kommer utnyttjas för lagerhållning åt annan under den ansökta perioden, oberoende av redan befintliga lagringsavtal.

3.5.2 Lagerhållning av någon annan än den som är lagringsskyldig

Denna typ av ansökan används när ett lagringsskyldigt bolag inte kan eller vill hålla sitt beredskapslager i egna lager utan önskar lämna över denna lagerhållning till annan part. Lagerhållning inom landet får utföras av någon annan än den lagringsskyldige men denne måste ha ett tillstånd om att få utföra lagring (se 3.5.1). Tillstånd om lagerhållning av någon annan än den som är lagringsskyldig gäller högst ett lagringsår. Ansökta perioder som sträcker sig över två lagringsår godkänns ej då tillstånd endast ges för ett lagringsår i taget.

För att få tillstånd om att lämna över lagringen (högst ett lagringsår) ska:

- den som ska utföra lagringen ha tillstånd för detta (se avsnittet ovan),
- den lagringsskyldige ha ett avtal med den som ska utföra lagringen,
- en ansökan tillsammans med en kopia av det **avtalet** skickas in till Energimyndigheten **senast en arbetsdag innan lagringsuppdraget avses att påbörjas.**

Avtalet måste ange:

1. att lagringen ska utföras under minst en kalendermånad eller trettio dagar,
2. vilken volym, vilket lagringsbränsle och, i förekommande fall, vilka bi drivmedel och tillsatser enligt 4 § eller 7 § FOBO som lagringen ska avse,
3. att den som är lagringsskyldig har rätt att förvärva lagret, och
4. beräkningsgrunderna för priset vid ett förvärv enligt 3.

Energimyndigheten kan godkänna överlämningen av lagerhållningen tidigast från och med dagen efter att ansökan har inkommit. Framförhållning är viktigt och Energimyndigheten rekommenderar att ansökningar skickas in i god tid innan lagringsperioden avses påbörjas.

STEMFS 2012:7 11 § gör gällande att en ansökan om **tillstånd att lämna över lagerhållningen** åt annan inom landet ska lämnas in **senast en arbetsdag** innan lagringsuppdraget avses att påbörjas och ska innehålla följande handlingar och uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. post- och besöksadress,
4. telefonnummer,
5. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress,
6. plats eller platser för förvaring av lagret, samt
7. **kopia av för ansökan aktuellt avtal** om lagring mellan lagringsskyldig och den som ska utföra lagringen.

Ansökan enligt första stycket ska även innehålla uppgifter som avses i första stycket punkterna 1–2 avseende den som ska utföra den aktuella lagringen.

3.5.3 Lagring i utlandet

I linje med IEP-avtalet och EU-direktivet 2009/119/EG kan Energimyndigheten medge att lagringsskyldigheten i viss omfattning får fullgöras med bränsle som finns i ett annat land.

FOBO 19 § gör gällande att **tillstånd att hålla egna lager i en annan medlemsstat inom EU eller att lämna över lagerhållningen åt någon annan inom EU får ges endast om den som är lagringsskyldig kan visa att:**

1. lagringen ska utföras under minst tre kalendermånader,
2. lagringen avser en bestämd volym och ett bestämt lagringsbränsle och omfattar högst trettio procent per lagringsbränsle av de bränslen som den lagringsskyldige ska lagra för ett lagringsår,
3. han eller hon har rätt att förvärva lagret,
4. det finns en överenskommelse om hur priset ska beräknas vid förvärv enligt 3,
5. lagringen uppfyller de krav som anges i 5 kap. 1 § lagen (2012:806) om beredskapslagring av olja, och
6. den som ska utföra lagringen bedriver oljelagringsverksamhet och har fått tillstånd att utföra lagring av behörig myndighet i den medlemsstat i Europeiska unionen där lagret ska hållas.

Andra förutsättningar som gäller för utlandslagring är:

- lagren ska ägas av det svenska lagringsskyldiga bolaget eller av ett bolag i det andra landet, och
- den som ska utföra lagring inte i sin tur överlämnar lagringen åt någon annan.

Ansökan om utlandslagring sker på en särskild blankett och en kopia av under-tecknat avtal med den utländska parten ska bifogas ansökan. Tillstånd enligt första stycket får ges för högst ett lagringsår. Tillståndet får förenas med villkor som ska framgå av beslutet.

För att kunna godkänna den här typen av ansökan krävs ett godkännande av systemmyndigheten i det aktuella landet. Energimyndigheten kontaktar systemmyndigheten och stämmer av med dem så att denna lagring kan godkännas även från deras sida. Först när Energimyndigheten får deras godkännande kan tillstånd om utlandslagringen ges.

Enligt STEMFS 2012:7 13 § ska en **ansökan om tillstånd att hålla egna lager i en annan medlemsstat i Europeiska unionen** lämnas in **senast trettio dagar** innan lagringen avses att påbörjas. Ansökan ska innehålla följande handlingar och uppgifter:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. postadress,
4. telefonnummer,
5. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress,
6. tidsperiod som ansökan avser,
7. bestämd volym lagringsbränsle angivet i kubikmeter, samt
8. plats eller platser för förvaring av lagret.

Ansökan enligt första stycket ska även i tillämplig omfattning innehålla uppgifter enligt punkterna 1–5 första stycket avseende den som ska utföra lagerhållningen.

Enligt STEMFS 2012:7 14 § ska en **ansökan om tillstånd att lämna över lagerhållningen åt annan i Europeiska unionen** lämnas in **senast trettio dagar** innan lagringen avses att påbörjas. Ansökan ska innehålla följande:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. postadress,
4. telefonnummer,
5. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress,
6. tidsperiod som ansökan avser,
7. bestämd volym lagringsbränsle angivet i kubikmeter,
8. plats eller platser för förvaring av lagret,
9. lagringsskyldigs rätt att förvärva lagret,
10. överenskommelse mellan lagringsskyldig och den till vilken lagerhållningen överlämnas om hur priset ska beräknas vid förvärv av lagret, samt
11. kopia av för ansökan aktuellt avtal om lagring mellan lagringsskyldig och den till vilken lagerhållningen ska överlämnas.

Ansökan enligt första stycket ska även innehålla uppgifter enligt punkterna 1–5 första stycket avseende den till vilken lagerhållning ska överlämnas.

3.5.4 Anmälan om lagerhållning åt utländskt bolag

Om lagring ska utföras åt en lagringsskyldig från en annan medlemsstat i EU krävs att anmälan sker till Energimyndigheten i varje enskilt fall (FOBO 18 §). För att Energimyndigheten ska kunna ha en översikt över utländska beredskapslager i Sverige, behöver de svenska företag som ska hålla beredskapslager till förmån för utländska företag skicka en *Anmälan om lagerhållning åt utländskt bolag*. Energimyndigheten får en förfrågan från berörd systemmyndighet om godkännande av det utländska lagret i Sverige. Godkännandet görs efter att Energimyndigheten har säkerställt att den inkomna anmälan om lagerhållning åt utländskt bolag stämmer överrens med förfrågan från systemmyndigheten.

Bolag som skickar in en sådan här anmälan måste ha tillstånd att utföra lagring åt annan part (se 3.5.1). Period för lagring beror på den utländska myndighetens regler och landets lagringssystem, men gäller från minst tre månader och uppåt.

3.6 Koncernlagring

FOBO 12 § gör gällande att inom en koncern får lagringsskyldigheten fullgöras av moderbolaget för lagringsskyldiga dotterbolags räkning, om anmälan sker till Energimyndigheten senast i samband med deklarationen. Om lagringsskyldighet inte längre ska fullgöras gemensamt för koncernen, ska anmälan snarast göras till Energimyndigheten.

Vid koncernlagring beräknas lagringsskyldigheten på grundval av den mängd lagringsbränslen som har sålts till utomstående köpare under referensåret. Moderbolaget svarar för att alla koncernens skyldigheter fullgörs.

Anmälan om koncernlagring görs på en särskild blankett med en koncernsammansättning av försäljningen som bakgrund.

Enligt STEMFS 2012:7 5 § ska en **anmälan om koncernlagring** lämnas in senast i samband med inlämnande av de lagringsskyldiga koncernbolagens deklaration enligt ovan och innehålla följande uppgifter:

1. moderbolagets firma, organisationsnummer, adress, postadress, telefonnummer och kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer, samt
2. dotterbolags firma och organisationsnummer.

3.7 Månatlig rapportering av beredskapslager

Enligt lag ska både den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt någon annan före utgången av varje månad lämna uppgifter till Energimyndigheten om faktiska lagernivåer vid utgången av föregående månad samt om eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet (LOBO 6 kap. 3 §).

Det är viktigt att både den som är lagringsskyldig och den som utför lagring rapporterar så att Energimyndigheten kan kontrollera att ett lagringsavtal efterlevs av båda parter samt att dessa anger samma volymer. Att den månatliga lagerreporteringen är korrekt och kommer in från alla lagringsaktörer i tid är av stor vikt då Energimyndigheten i egenskap av tillsynsmyndighet har en skyldighet, enligt lag, att varje månad upprätta statistiska sammanställningar över de beredskapslager som hålls. Vidare har Energimyndigheten en skyldighet att skicka månatliga statistiska sammanställningar till Eurostat enligt EU-direktivet om beredskapslagring av olja (2009/119/EG), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1099/2008 om Energistatistik och till IEA enligt IEP-avtalet.

Lagerrapporten lämnas på en särskild blankett med bilagor, och skickas till Energimyndigheten i **underskrivet original, inom 30 dagar från utgången av rapportmånaden**. En rapport avseende maj månads lagernivåer ska således vara Energimyndigheten tillhanda senast den sista juni.

Lagerrapporten bör lämnas in med **alla bilagor**. I lagerrapporten ska den mängd bränsle som hålls i lager vid utgången av varje månad redovisas samt den information varje bilaga avser:

Bilaga 1 – Eget ägt lager av produkter i Sverige och/eller i utlandet

I denna bilaga ska rapporterande bolag ange vilka egna ägda lager bolaget har, både inom och utanför landet.

Bilaga 2 – Lager av produkter hos annat företag i Sverige och/eller i utlandet (ni äger inte produkten)

Denna bilaga fylls i om rapporterande bolag har lämnat över lagerhållningen till annat företag i Sverige eller utomlands. De produkter och volymer som ett annat företag håller åt det rapporterande bolagets räkning ska anges här så dessa mängder tillkommer som den lagringsskyldiges rapporterade beredskapslager.

Uppgifterna i denna bilaga hör ihop med de uppgifter som har beslutats i ansökan om att få lämna över lagerhållning åt annan, se punkt 3.5.2, eller de uppgifter som har beslutats i ansökan om lagring utanför landet i de fall där ansökan avser en ticket, se punkt 3.5.3. Bilagans uppgifter ska stämma överrens med de uppgifter som det andra företaget har angett i sin rapport i motsvarande bilaga 3.

Bilaga 3 – Lager för annan lagringsskyldigs räkning och/eller för utländsk lagringsskyldigs räkning (ni äger produkten)

Denna bilaga fylls i om det rapporterande bolaget håller lager, som den själv äger, för svenska och/eller utländska lagringsskyldiga företag. Eftersom uppgifterna avser eget ägt lager är det viktigt att totalsumman i bilaga 3 är mindre eller lika stor som totalsumman i bilaga 1 per produkt².

Uppgifterna i denna bilaga hör ihop med de uppgifter som har angetts i ansökan om att få lämna över lagerhållning åt annan som det lagringsskyldiga företaget skickat in, se punkt 3.5.2, eller med den anmälan om lagerhållning åt utländskt

² Obs: detta gäller ej raffinaderiföretag.

bolag som det rapporterande företaget har skickat in om det rapporterande företaget håller lager som den själv äger, se punkt 3.5.4. Bilagans uppgifter ska stämma överens med de uppgifter som det svenska lagringsskyldiga företaget har angett i sin rapport i motsvarande bilaga 2. Det är också viktigt att uppgifterna om hur stora volymer som hålls åt andra länder fylls i rätt då Energimyndigheten behöver veta vad som hålls åt utländska lagringsskyldiga för att kunna meddela systermyndigheter i andra länder.

Bilaga 4 – Lager för utländsk lagringsskyldigs räkning i Sverige (ni äger inte produkten)

Denna bilaga fylls i om rapporterande bolag håller mängder för utländsk lagringsskyldig som det rapporterande bolaget inte äger själv.

Denna bilaga hör ihop med anmälan om lagerhållning åt utländskt bolag som det rapporterande företaget skickat in med förtydligande om att det rapporterande företaget inte äger lagret men håller lagret åt utländsk lagringsskyldig, se punkt 3.5.4. Det är viktigt att bilaga 4 fylls i rätt då Energimyndigheten behöver veta vad som hålls åt utländska lagringsskyldiga för att kunna meddela systermyndigheter i andra länder.

Bilaga 5 – Varufordringar och varuskulder (endast oljehandelsföretag)

I denna bilaga anges eventuella varufordringar och varuskulder som rapporterande bolag har till andra bolag för att summan av eget ägt lager ska bli korrekt på försättsbladet.

Bilaga 6 – Eventuell brist i lager i förhållande till fastställd lagringsskyldighet

Beredskapslagret ska hållas under månadens alla dagar, så oavsett om bristen endast gäller en dag, en period eller en hel månad ska denna rapporteras, tillsammans med en förklaring om orsaken, i denna bilaga. Förändrade förhållanden, såsom konkursförfarande exempelvis, som påverkar lagerhållningen ska också rapporteras eller informeras till Energimyndigheten (LOBO 5 kap. 2 §). Framkommer det vid en revision att en brist har varit större än vad som rapporterats i denna bilaga leder det till en högre lagringsavgift (FOBO 25 §).

Det är viktigt att bilagorna fylls i med så utförlig lokalisering som möjligt. Ort och depåplats måste alltid anges då det finns krav på en tillgänglighet och lokalisering som möjliggör en snabb leverans av lagren till slutanvändarna vid händelse av ett försörjningsavbrott. Det finns också krav från Europeiska kommissionen att Energimyndigheten ska föra register om var exakt de svenska beredskapslagren ligger. Vidare är det också viktigt att de olika bilagorna överensstämmer så att de uppgifter den ena parten anger i sin rapport/bilaga stämmer överrens med de uppgifter den andra parten anger i sin rapport/bilaga. Det är på så vis, genom dessa lagerrapporter, som Energimyndigheten löpande kontrollerar att bolagen håller egna lager samt lager åt varandra i enlighet med tillstånden som de har ansökt om. Märker Energimyndigheten att ena parten rapporterar annorlunda meddelas berörda aktörer.

Lagerrapporter med uppgifter om faktiska lagernivåer av lagringsbränslen samt biodrivmedel och tillsatser ska enligt STEMFS 2012:7 15 § avse följande:

1. firma,
2. organisationsnummer,
3. kontaktperson och kontaktpersonens telefonnummer samt e-postadress,
4. ägt lager i landet,
5. ägt lager i annan medlemsstat inom Europeiska unionen,
6. lager som hålls av annan i landet enligt ansökan eller tillstånd som avses i 12 §,
7. lager som hålls av annan inom Europeiska unionen enligt tillstånd som avses i 15 §,
8. lager som hålls för lagringsskyldig enligt tillstånd som avses i 13 §,
9. eventuell brist i lager i förhållande till fastställd lagringsskyldighet, angivet per dag, samt
10. lager som utgörs av råolja, andra råvaror för tillverkning eller halvfabrikat enligt 11 § andra stycket förordning om beredskapslagring av olja angivet i kubikmeter.

Uppgifterna enligt punkterna 4–9 ovan ska anges per lagringsbränsle och i **kubikmeter**. Uppgifter enligt punkterna 4–8 ovan ska innefatta **angivande av plats eller platser där lager förvaras**. Uppgifter enligt punkterna 4–8 får inkludera lager i:

1. raffinaderiets cisterner,
2. lastterminaler,
3. matartankarna till oljeledningarna,
4. tankläktarna,
5. oljetankfartyg för kusttrafik,
6. oljetankfartyg i hamn,
7. bunkerfartyg i inhemsk trafik,
8. längst ner i tankarna,
9. form av driftlager, samt
10. hos stora konsumenter enligt lagliga skyldigheter eller andra direktiv som utfärdats av offentliga myndigheter.

Vissa lagerkvantiteter ska inte tas upp. Enligt STEMFS 2012:7 15 § ska lagerrapporterna inte inkludera lageruppgifter om:

- 1 i oljeledningar,
- 2 i järnvägstankvagnar,
- 3 i bunkrar på oceangående fartyg,
- 4 på bensinstationer och i detaljhandeln,
- 5 hos andra konsumenter,
- 6 i oljetankfartyg till havs, samt
- 7 i militära läger.

4 Kontroll och sanktioner

4.1 Energimyndighetens löpande uppföljning

Baserat på den fastställda lagringsskyldigheten och företagens löpande lager-rapportering följer Energimyndigheten upp hur reglerna efterlevs. Sveriges internationella förpliktelser och nationella krisberedskap kräver att föreskrivna beredskapslager upprätthålls kontinuerligt och att kontrollen över dessa är god. Vid förseningar eller brister i lagerhållningen ska en särskild lagringsavgift betalas till staten (se punkt 4.2, 4.3).

Företagens egen planering och uppföljning bör vara så god att omständigheter som kan leda till brister i beredskapslagren omedelbart rapporteras till Energimyndigheten. Lagen ger Energimyndigheten möjlighet att tillfälligt nedsätta lagringsskyldigheten, eller att efterge lagringsavgiften, om det föreligger synnerliga skäl. Sådana skäl kan vara omständigheter utanför företagets kontroll. Det är då viktigt att den lagringsskyldige meddelar Energimyndigheten så fort som möjligt. Om en brist framkommer i efterhand, genom lagerrapporteringen eller följande revision, debiteras en mycket högre lagringsavgift (FOBO 25 §).

4.2 Förseningsavgifter

Lagerrapporter ska lämnas in för varje månad, senast trettio dagar efter utgången av den månad uppgifterna avser. Om lagerrapporten inte har kommit Energimyndigheten tillhanda inom föreskriven tid, tas en förseningsavgift på 10 000 kronor ut av den som är lagringsskyldig (LOBO 8 kap. 8 §). En andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna inte har kommit in till Energimyndigheten inom sju arbetsdagar från det att en underrättelse om att en förseningsavgift har tagits ut har sänts till den som är lagringsskyldig.

4.3 Lagringsavgifter vid brister i beredskapslager eller lagring genom annan utan tillstånd

Om ett lagringsskyldigt företag inte uppfyller kraven på att ha fastställda volymer i beredskapslager ska företaget betala en särskild lagringsavgift till staten (LOBO 8 kap. 7 §). Även den som lämnat över lagringen till ett annat företag utan att ha tillstånd från Energimyndigheten, ska erläggas en lagringsavgift om lagringsskyldigheten inte är uppfylld. Lagringsavgift tas ut om ett lagringsskyldigt företag försummar att hålla fastställt lager under en dag, månad eller del av en månad.

Lagringsavgiften fastställs av Energimyndigheten på grundval av principer som är fastställda i LOBO och FOBO. Huvudprincipen är att lagringsavgiften för brist i beredskapslager av en viss vara ska beräknas per dag och motsvara kapitalkostnaden för motsvarande volym under en månad, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden.

Det kostnadstillägg som avses i LOBO 8 kap. 7 § ska enligt FOBO 25 § beräknas per lagringsbränsle och för det lagringsår när lagret uppvisar brist och utgöra:

1. 300 procent av kapitalkostnaden för de första tio dagarna,
2. 400 procent av kapitalkostnaden för de därpå följande tio dagarna, och
3. 500 procent av kapitalkostnaden för de därpå följande dagarna.

Energimyndigheten ska inför varje lagringsår underrätta de som är lagrings-skyldiga om grunderna för beräkning av lagringsavgifter. Ett dokument med grunderna för beräkning av lagringsavgifter finns på [Energimyndighetens webbplats](#). FOBO 26 § gör gällande att beräkning av en lagringsavgifts kapitalkostnad ska grundas på genomsnittlig marknadsmässig ränta och varukostnad under den kalendermånad som föregått bristen i lagret. Om det vid revision visar sig att bristen i lagret har varit större än vad som har rapporterats av den lagringsskyldige, ska vart och ett av kostnadstilläggen i stycket ovan fördubblas för den brist under lagringsåret som inte har rapporterats (FOBO 25 §).

Lagringsavgift betalas in till Energimyndigheten. Om en lagringsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning lämnas avgiften för indrivning och då ligger ärendet inte längre hos Energimyndigheten utan hos Kronofogden.

4.4 Revision

Som ett led i tillsynen ska Energimyndigheten genomföra revision av lagerhållningen hos de lagringsskyldiga företagen. Lagringsskyldiga företag, och företag som utför lagringsuppdrag, ska lämna tillträde till lageranläggningar och kontorslokaler på Energimyndighetens begäran.

Europeiska kommissionen har också rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden relevanta för beredskapslagringen (LOBO 8 kap. 3 §).

5 Relevanta lagar och dokument

- IEP-avtalet: Agreement on an International Energy Program (as amended 9 May 2014).
- Oljekrislag (1975:197).
- Oljekrisförordningen (1975:198).
- Ransoneringslagen (1978:268).
- Förordning (1988:519) med instruktion för Oljekrisnämnden.
- Rådets direktiv (2009/119/EG av den 14 september 2009) om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.
- Lag (2012:806) om beredskapslagring av olja.
- Förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja.
- Statens energimyndighets föreskrift och allmänna råd om beredskapslagring av olja (2012:7).
- Ansvar och roller för en trygg energiförsörjning (2013:25).
- Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (ER2015:22).

6 Blanketter

Samtliga blanketter finns tillgängliga på Energimyndighetens webbplats:
<http://www.energimyndigheten.se/beredskapslagring>

Deklarationer:

Försäljningsrapport

Förbrukningsrapport

Ansökningar:

Lagring utanför landet

Lagerhållning inom landet av någon annan än den lagringsskyldige

Utföra lagring inom landet åt någon annan

Fullgöra lagringsskyldighet med råolja

Fullgöra lagringsskyldighet med annat lagringsbränsle

Befrielse från lagringsskyldighet

Anmälan:

Lagringsavtal för utländskt företag

Koncernlagring

Rapporter:

Lagerrapport

Övrigt:

Fullmakt

Blanketterna sänds till beredskapslagring@energimyndigheten.se eller till:

Energimyndigheten

Enheten för trygg energiförsörjning

Box 310

631 04 Eskilstuna

För frågor om beredskapslager av olja kontaktas beredskapslagring@energimyndigheten.se eller enheten för trygg energiförsörjning på Energimyndigheten.

Vårt mål – en smartare energianvändning

Energimyndigheten är en statlig myndighet som arbetar för ett tryggt, miljövänligt och effektivt energisystem. Genom internationellt samarbete och engagemang kan vi bidra till att nå klimatmålen.

Myndigheten finansierar forskning och utveckling av ny energiteknik. Vi går aktivt in med stöd till affärsidéer och innovationer som kan leda till nya företag.

Vi visar också svenska hushåll och företag vägen till en smartare energianvändning.

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna
Telefon 016-544 20 00, Fax 016-544 20 99
E-post registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se